

**College van Gedeputeerde Staten
statenbrief**

Aan Provinciale Staten

DATUM	25-5-2021	NUMMER PS	Voegt de griffie toe
DOMEIN	LLO	COMMISSIE	RGW
STELLER	M. Blomsma	TELEFOONNUMMER	0618300486
NUMMER	UTSP-1275693856-4379	PORTEFEUILLEHOUDER	Bruins Slot

Onderwerp Statenbrief:

Casuïstische pilot initiatief Nieuwkoopse Plassen

Voorgestelde behandeling:

Ter informatie

Geachte dames en heren,

Essentie / samenvatting

Op 25 mei 2021 hebben wij besloten om met de de coöperatie 'Boeren met Perspectief' de uitgangspunten te bepalen voor een pilot met maximaal zes agrarische bedrijven rondom de Nieuwkoopse Plassen waarbij het lange termijn verleen van stikstofruimte die vrijkomt bij innovatie (in de vorm van verschoning van stallen) wordt mogelijk gemaakt. Met de casussen, die nog nader bepaald moeten worden, worden mogelijkheden, bijzonderheden en risico's die bij de pilot worden voorzien getoetst. Op 19 mei 2021 is de commissie RGW over de voortgang van dit initiatief en dit voorgenomen besluit uitgebreid geïnformeerd. De komende maanden zal de casuïstiek in samenwerking met de betrokken partners (initiatiefnemers, natuurorganisaties, provincie Zuid-Holland en het ministerie van LNV) worden uitgewerkt.

Inleiding

De coöperatie 'Boeren met Perspectief' heeft halverwege 2020 een voorstel gedaan om Nederland 'uit de stikstofcrisis te innoveren'. Zij stelde daarbij voor om particuliere investeringen in stikstofruimte (die vindt normaal plaats door externe saldering van stoppende bedrijven) te gebruiken voor blijvende boeren zodat deze de betreffende investering in kunnen zetten voor het realiseren van innovatie in de vorm van emissiearme stalsystemen. Daarbij wilde de coöperatie de stikstofruimte voor lange termijn kunnen verleen, hetgeen nog niet eerder (landelijk, dan wel provinciaal) is geprobeerd. Daarnaast wilden zij het salderen en/of verleen van stoppersruimte graag verboden zien, zodat de investeringen optimaal richting de innoverende boer gaan.

De coöperatie is opgericht door veehouders rondom de Nieuwkoopse Plassen en richtte haar verzoek dan ook op de twee aangrenzende provincies: Utrecht en Zuid-Holland. Beide provincies hebben enthousiast op de plannen gereageerd, evenals het Ministerie van LNV. De combinatie van een initiatief vanuit de ondernemers zelf en het perspectief van versnelde daling voor natuur in combinatie met ruimte voor nieuwe ontwikkelingen is veelbelovend.

De plannen zijn in samenwerking tussen de initiatiefnemers, de bevoegde gezagen en de lokale natuurorganisaties verder geconcretiseerd. Daarbij zijn twee mogelijke varianten uitgewerkt om een en ander juridisch en beleidsmatig vast te leggen. Beide varianten zijn vervolgens aan drie second-opinions onderworpen. Een juridische second-opinion, opgesteld door een gezamenlijke inzet van (extern ingehuurde) juristen van de bevoegde gezagen, initiatiefnemers en natuurorganisaties. Een inhoudelijke second-opinion door onafhankelijke experts, waaronder Prof.dr.ing. J.W. Erisman van de Universiteit Leiden. En tenslotte een financiële review door onafhankelijke experts in samenwerking met een particuliere bank. De reviews identificeren kansen, mogelijkheden, maar ook risico's.

Naar aanleiding van de second-opinions is geconcludeerd dat het idee nog altijd voldoende potentieel heeft om positieve effecten te hebben voor zowel de natuur als de agrarische sector. Maar ook dat de nadere uitzoekpunten en mogelijke risico's het onwenselijk maken de pilot direct over het volledige gebied of de volledige provincie uit te rollen. Daarom is gezamenlijk bepaald dat het wenselijk is de pilot vooralsnog te beperken tot casuïstiek. Daarbij

worden zes casussen voorzien waarbij de verschillende uitwerkpunten worden meegenomen en de voorziene risico's kunnen worden getoetst. Per casus zullen de toetspunten en slagingscriteria worden bepaald in samenspraak met de overige partners. De uitgewerkte casuïstiek zal nog ter besluitvorming aan Gedeputeerde Staten worden voorgelegd.

Op 19 mei 2021 is bovenstaande toegelicht in een informatiesessie aan de commissie RGW. Op 25 mei 2021 hebben wij besloten om met de initiatiefnemers de uitgangspunten te bepalen voor een pilot met maximaal zes agrarische bedrijven rondom de Nieuwkoopse Plassen waarbij het lange termijn verleen van stikstofruimte die vrijkomt bij innovatie (in de vorm van verschoning van stallen) wordt mogelijk gemaakt.

De genoemde inhoudelijke second opinion en financiële review treft u aan als bijlages bij deze statenbrief. Aangaande de juridische second-opinion hebben wij geheimhouding opgelegd op grond van art. 25, lid 2 van de Provinciewet en art. 10, lid 2 sub b van de Wet openbaarheid bestuur. De reden is dat het document juridische informatie bevat waarvan openbaarmaking het financiële belang van de betrokken provincies en het ministerie van LNV kan schaden. Hoewel juridische risico's getoetst gaan worden in de casuïstiek, juist ook om deze risico's zoveel mogelijk in te perken, geeft het rapport een uitgebreide weergave van eventuele aanvliegroutes om aankomend beleid en deels ook bestaand beleid bij de rechter ter sprake te stellen hetgeen kan leiden tot een ongewenste intensivering van procedures. Voor u is de juridische second opinion in te zien achter de zogeheten dubbele inlog.

Financiële consequenties

Er wordt gepoogd om de financiële risico's van de zes deelnemende bedrijven zo beperkt mogelijk te houden. Hierbij wordt zowel gekeken naar voorfinanciering van de investering in innovatie als ook eventueel het reserveren van stikstofruimte uit provinciale bronnen, mocht de stikstofruimte van saldonemer of saldogever door de omstandigheden van de pilot verloren gaan. De kosten zullen afhankelijk zijn van de gekozen casuïstiek, maar worden ingeschat op maximaal €600.000,- voor de provincie Utrecht.

Vervolgprocedure / voortgang

De komende maanden kunnen de initiatiefnemers bedrijven voorstellen om als casus in aanmerking te komen. Met alle betrokken partners zullen we per casus vaststellen welke uitgangspunten getoetst worden en wat daarbij de slagingscriteria zijn. Voordat met de casuïstiek feitelijk van start wordt gegaan, zal deze ter besluitvorming aan Gedeputeerde Staten worden voorgelegd.

Daarnaast wordt de komende periode gebruikt om te bepalen of en in welke hoedanigheid het extern salderen en verleen in de rest van de provincie aanvullend wordt opengesteld. Daarover zullen wij u nader informeren.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Secretaris,
mr. drs. A.G. Knol-van Leeuwen